

Яман чон хойр

(Тууль)

Кезәнә бәәдж...
Көк чон насчад,
Көврәд эцәд йовлж,
Кесг малд диилгдәд,

Көгшрсән тегәд меддж.
Эн уульдж-дуулад,
Эрчмтә багъан сандж,
Экндән тунъгъадж ухалад,
Эврәннъ джиргълән тоолдж,
„Би өмннъ
Багъдан, дөрви көлтиг—
Бәрс, бәрсәри

Боорлад оддг биләв.
Амм мел мөнъкинд
Алад йовхла улала!
Ўкснә тонъ олдхла

Ўлдж чидлм немлә!
Малд ода довтлхла,
Мөргәд бийим көбчкнә.

Мекч аратла көблдхлә,
Муурагъад бийим хайчкна.

Ода би яяхв

Орчлнъгм нанд келхичи—

Эн кевәрн ўкхв—
Эв хәәдж ўзхичи!
Эн чон гиниәд

Элкнъ харлсн кевтв,
Невчк амрч унтад,

Нөбртән зүүд ўзв:
Көгши мөгдг чон
Көгши землә көблдх—
Туундән чочлж серәд,

Төгәләд бәәр менънв,
Толгъа деер гарад,
Тудухи мал ўзв!
„Көгши болхла—мини

Күдр болхла—чини.“—
Чон гарад гүүв,
Чееджәр мел адгъв.
Малин бәәри сәәхи

Манурад ногъагъари
көкрнә.

Мәәлдж хөн, яман
Мел тогтун ишлинә.
Көгши яман ўзчкәд
Күнъкнүләд мәәләд дуудв,
„Көк чон наар,
Куундйи хоюри“—гив.

Уунә мекәс мини
Ўлунъ йир лавта,
Ўкхинъ ўнүг би
Ўнәртән ода медвв.“
Игдж көгши яман

Итклтә болмар саяв,
Ирдж ўнүг йовхланъ
Игдж бас келв:
„Наар, наар шулун—
Нам чамаг ўзгдхлә,
Ўмкәрдж көгши кевтхәр
Ўкс гигад дуудвв.
Иджлм намаг ўлдхлә,
Ик гидгәр уульдв,
Идхәр чамаг йовхла
Икәр байридж бәәнәв.“

„Иднә, иднә, иднә
Идхәр ирдж йовнав,
Имм амр хот
Идхми бәәджлм“—гив.
Чавас шүдичи му сандж
Намаг даалгъдж чадшгоч,
Чамд зовагддж ўксн
Нанд тон угалм.

Туунъ ормд анъгъагад,
Тер толгъагъас гүүгъад
Тогляд, гәрәдәд ир.
Тегәд амарчи орсв.

Амр чамд болх
Амр нанд болх“.
„Амр, э, амр
Анъгъагъад гүүгъад ирсв.“
Яман өврән белдәл,
Янънагъад, тигәд зогсв,
Чон тендәс гүүгъад,
„Чу“—гигад гарв.
Хурдлад ирхланъ чониг
Хойр нүүдәрнъ мөргв,

Хавлад идх чониг
Хотхрт киискәд оркв.
Мекәр сохлсн яман
Маасхлздж инәгъад босв,
„Мә—ә—гидж мәәлв,
Му чониг хусв.
Чон тунләнь босад,
Чичрәд йовад бәәв.
Чанъгъар яман ишкәд,
„Чи сонъсджа“—гив.
Ўрим өскл уга
Ўүрәри ирәд идләч,
Иджлим хармл уга
Игзәрлдж бәәгъад аллач.
Кегъад йовсн харнъгъу
ўзәд.

Күрч ядад би йовлав.
Көгши чама аашсичи медәд,
Келәри меклдж алхар
седләв.

Би сансан күцәвв—
Багъчудан оч байрланав,
Чон чамаг сохлвв
Чемпион би болв.“

* * *

Минъ иим седлтә
Махч чонмуд бәәнә,
Хорн шүлсән цүврүләд,
Хәврдж шүдән булуднә.
Болв эднә шүднъ
Бүдү болдж мөксн,
Теднә чидлнъ чидлж,
Тер цагнъ, мөктсн.